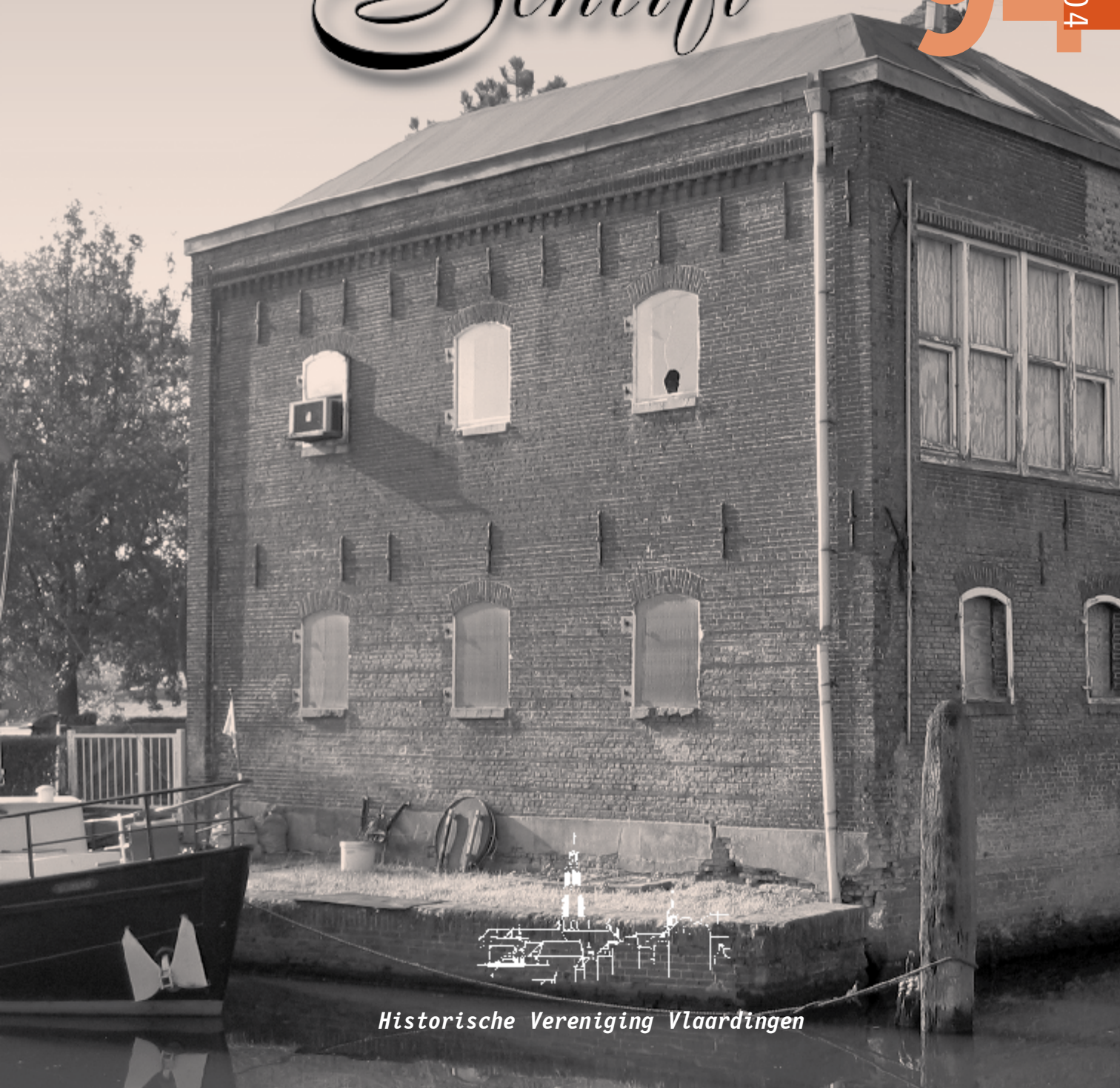

TUD *Schrift*

94

DECEMBER 2004

Historische Vereniging Vlaardingen

Plantage boekhandel Den Draak

Den Draak, zelf ook deel van de
rijke Vlaardingse geschiedenis!

Veerplein 33-35 - 3131 CX Vlaardingen - tel. 010 4358822 - fax 010 4349574 - e-mail: info@plantagedendraak.nl - www.plantagedendraak.nl

MARAGCO B.V.

Western

aircharters holland b.v.

BRITISH AIRWAYS
WORLD CARGO

PERISHABLES CALL CENTRE
BENELUX

Maragco B.V. Rotterdam - Airport
Postbus 39 - P.O. Box 39
3130 AA Vlaardingen
Tel : (010) 437 16 38
Fax: (010) 462 60 51

Stout Grafische Dienstverlening

A. Hoogvlietstraat 6
3134 CC Vlaardingen
tel. 010-2480603
fax 010-4344878

email: info@stout.nu

www.stout.nu

Voor kopieën (ook in KLEUR)

maandag t/m vrijdag
van 09.15 - 17.30 uur

DRUKKERIJ/COPYSHOP

A. OUWENDIJK
naast de molen

Kortedijk 16a-b
3134 HB Vlaardingen

Vlascom CV

Vlaardingse Assurantie Combinatie cv

Spoorstraat 2
NL - 3134 TA Vlaardingen

Website: www.vlascom.nl
e-mail: info@vlascom.nl
Tel +31(0) 10 248 04 85
Fax +31(0) 10 234 45 00

Advies op het gebied van:

Schadeverzekeringen
Watersportverzekeringen
Levensverzekeringen, Pensioenen
Financiële planning
Schadebegeleiding
Financiering, scheepshypotheek
Vermogensbeheer

De Historische Vereniging Vlaardingen heeft tot doel het bevorderen van:

- de belangstelling voor en de kennis van de stad Vlaardingen en haar bewoners;
- het behoud en het herstel van gebouwen en stedenbouwkundige structuren en landschappen;
- het behoud en het verzamelen van die gegevens die van belang zijn voor de geschiedenis van de stad.

De contributie bedraagt € 16,50 per jaar, voor jongeren t/m 25 jaar € 12,00 te voldoen per accept-girokaart. Het bankrekeningnummer van de vereniging is 39.56.57.016, het postgironummer is 750978. Leden krijgen jaarlijks het Historisch Jaarboek en 4 x per jaar het verenigingsblad Tijd-Schrift.

Het bestuur is als volgt samengesteld:

W.C. den Breems, voorzitter
C.J. Hart, secretaris
A.W.J. Andriessen, penningmeester
J. van Elk
E.A. Lohmann
A. Ouwendijk
E. van Rongen

Adres secretariaat/ledenadministratie:
Prins Bernhardlaan 12
3135 JB Vlaardingen
Telefoon (010) 434 7063

Adres ledenactiviteiten:
Kortedijk 16a/b
3134 HB Vlaardingen
Telefoon (010) 435 3322 (kantoor)
(010) 434 2474 (thuis)

Adres losse verkoop publicaties:
Arnold Hoogvlietstraat 69
3134 CB Vlaardingen
Telefoon (010) 434 6864

Redactie Tijd-Schrift:
E. van Rongen, eindredacteur
K. Bloem
C.M. van den Boogert
A. Maarleveld
B. Ruigrok

Redactie-adres:
Paul Henri Spaakring 22
3137 DJ Vlaardingen
Telefoon (010) 474 9416

Bijdragen aan de inhoud van Tijd-Schrift zijn van harte welkom. In verband met de geautomatiseerde verwerking van de teksten ontvangt de redactie deze graag op 3,5" diskette of per e-mail: info@histervlaardingen.nl t.a.v. de redactie.

ISSN 1380-2992 © Historische Vereniging Vlaardingen
Niets van deze uitgave mag worden vernieuwvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Internet: www.histervlaardingen.nl
E-mail: info@histervlaardingen.nl

Productie: Stout Grafische Dienstverlening

*Het uit 1877 daterende bedrijfs-
pand, ooit in gebruik door schil-
dersbedrijf Weiland, is een bijzon-
der karakteristiek pand aan het
Buizengat. Dit mag niet gesloopt
worden, maar moet worden
behouden en opgeknapt!
(Foto: E. van Rongen)*

Redactioneel	3
Overleven in de hongerwinter	
<i>Dick van Haren</i>	5
Het Feestterrein	
<i>Chiel de Kruijf</i>	12
Boekbesprekingen	18
www.vlaardingen.tk	19
Stadsarchief zoekt hulp	20
Wetenswaardigheden 2	21
Ledenactiviteiten	25

LIEVREDOOR
Antiquariaat en boekhandel

In- en verkoop
van oude, curieuze,
verzamelwaardige
en antiquarische
boeken

Hoogstraat 53 - 3131 BL Vlaardingen
Telefoon (010) 434 71 52

Openingstijden: dinsdag t/m zaterdag
van 12.00 tot 17.00 uur

heto
schoonmaakbedrijf b.v.

J.H. van 't Wout

Kon. Wilhelminahaven NZ 1
3134 KE Vlaardingen
Tel.: (010) 435 51 66, fax: (010) 435 04 76

Voor het repareren van boeken
en het inbinden van
tijdschriften

Marieke Velthuisen
Dalkruid 47
3137 WK Vlaardingen
Tel: 010 - 4746167
E-mail: g.velthuisen@hccnet.nl

ECHTE VLAARDINGERS
KOPEN HUN TAPIJT BIJ:

Hofman
stofferij

Kuiperstraat 39b
3131 CH Vlaardingen
Tel/fax: 010-4351073

EEN UITERST BETROUWBAAR EN
VAKKUNDIG ADRES

TAPIJT - GORDIJNEN - VINYL
ZONWERING - BEHANG

**HISTORISCH
GEZIEN**

**4 ETAGES
MET LIFT**

- WONEN
- SLAPEN
- KINDER
MEUBELEN
- ACCESSOIRES
- MODE
- KADO'S

het waagat

Markt 57
Vlaardingen
010-434 38 44
woon-ideeënwarenhuis

Waal even binnen...

De Witte
GARANTIEMAKELAARS

Korte Hoogstraat 4a
3131 BK Vlaardingen
Tel. 010 - 434 38 44

NVM

**DIJKSHOORN
EUROMOVERS**
SLUIPEN MOET NIET

AL MEER DAN
50 JAAR
VERHUIZEN!

WWW.DIJKSHOORN.NL TRAWLERWEG 8 3133 KS VLAARDINGEN TEL.: + 31 (0)10-2480522

Met de 'Bot'te bijl...?

Helaas, helaas, het is weer eens zover. De HVV moet weer de barricaden op. Voor de zoveelste keer in haar 37-jarig bestaan worden er weer historisch waardevolle panden met sloop bedreigd. Nu gaat het om het uiteindelijk afmaken van wat in 1987 de toenmalige wethouder Goudriaan was begonnen. Hij liet van het ene op het andere moment de voormalige herberg Het Zwarte Paard aan de Kortedijk met de grond gelijk maken. Ondanks heftige protesten van de HVV. Nu worden de laatst overgebleven panden in datzelfde rijtje bedreigd met, inderdaad, de slopershamer. En datzelfde geldt tot overmaat van ramp ook nog van het nog veel beeldbepalender voormalig pakhuis bij de sluis, tegenwoordig het 'Sluishuis' genoemd. En het zag er ditmaal toch allemaal gunstig uit. Er waren door het college en Proper Stok, de projectontwikkelaar die rond het Buizengat gaat bouwen, afspraken gemaakt over behoud en inpassing van deze panden. Maar kennelijk geldt dat je je aan afspraken niet hoeft te houden. Proper Stok vindt het maar lastig, die oude pandjes, en heeft bedacht dat de kosten voor behoud veel hoger zijn dan oorspronkelijk geraamd. Eerst dachten ze zo'n acht (euro)ton, nu is dat opeens 2,4 miljoen. Dan zou je toch denken dat de verantwoordelijke wethouder daar eens kritische vragen over stelt en Proper Stok aan zijn afspraken houdt. Maar nee hoor. Ja, 2,4 miljoen is wel erg veel geld voor een paar van die pandjes. Nee, de gemeente vindt dat geen verantwoorde uitgave en heeft dat geld ook niet. Dan toch maar slopen. Aldus wethouder Bot. Met de botte bijl weer wat historie amputeren. Nou, daar zullen we ons als HVV toch tot het uiterste tegen blijven verzetten. Afspraken zijn afspraken. Wij hebben alle gemeenteraadsleden een brief hierover geschreven en gevraagd zich tot het uiterste ervoor in te zetten om alledrie de Kortedijkpanden, maar in ieder geval het Sluishuis, te behouden. Er is in de oorspronkelijke plannen een bedrag van 8 ton ingeruimd voor het behoud. Dat moet daar dan dus ook aan besteed worden. Behoud van het Sluishuis moet daarmee in ieder geval ruimschoots mogelijk zijn. Kijk eens op de omslag van dit Tijd-Schrift en kijk dan door het achterstallig onderhoud heen. Het zou toch dood- en doodzonde zijn als dat pand weg moet? Laat uw stem horen en protesteer bij wethouder Bot. Geen 'bot'te bijl door Vlaardingen!

Meer activiteiten van de HVV richting gemeentebestuur vindt u in de rubriek Wetenswaardigheden van onze voorzitter. Maar daarvoor kunt u als een spannend jongensboek 61 jaar na dato deel 1 van de belevenissen van Dick van Haren tijdens de hongerwinter volgen en schrijft Chiel de Kruijff de geschiedenis van het Feestterrein aan de Broekweg. Daarna volgt bespreking van enkele belangwekkende nieuwe boeken over Vlaardingen en tot slot het actuele overzicht van onze Ledenactiviteiten.

Eric van Rongen,
eindredacteur

Overleven in de hongerwinter

Dick van Haren

De zeepfabriek

Het was maandag 14 februari 1944, een zonnige middag zo rond 2 uur. Ik fietste op de Burg. Pruissingel, richting de spoorwegovergang bij de Parallelweg, toen mijn aandacht werd getrokken naar opvallend veel mensen die bij elkaar kennelijk ergens op stonden te wachten. Ieder van hen had wel een vervoermiddel bij zich, van bakfietsen tot karretjes en fietscarriers. Ik was 13 jaar, nieuwsgierig en ging er op dus af om te vragen waarom ze daar stonden. “Weet jij dat dan niet, de Sunlight zeepfabriek wordt door de moffen gevorderd.”

Inderdaad bleek dat enkele Duitse officieren de fabriek bekeken hadden en op maandag, om 9 uur, kwam een hoge officier meedelen dat de fabriek door de Duitsers was gevorderd en nog dezelfde dag om 6 uur verlaten moest zijn.

Het ‘waarom’ hoorden we later: in de avond van 23 februari werd een oordovend aan- zwellend geluid gehoord tot ver in de omtrek van Vlaardingen en toen bleek dat de Duitsers op het terrein van de zeepfabriek een lanceerbasis hadden gebouwd voor een nieuw geheim wapen n.l. de V1 en de eerste van vele raketten werd afgevuurd op Londen.

Het kwam allemaal erg plotseling en er was niet voldoende tijd de fabriek te ontruimen. De directie besloot de fabriek al om 3 uur te verlaten. Het personeel was hiervan op de hoogte gesteld en maakte daar dankbaar gebruik van om zoveel mogelijk zeep e.d. mee naar huis te nemen. Dat was boffen dat ik hier net aan kwam rijden, maar de tijd was te kort om naar huis te gaan en hulp te vragen, dus dan maar wachten op het grote moment en zien dat ik op mijn fiets wat mee kon nemen.

Zo’n vreedzame bestorming maak je maar eens in je leven mee en wat later nog het meest bijzondere hieraan bleek te zijn, was dat de toekomst zou uitwijzen dat het een begin was van een levensreddende operatie. Ik was totaal niet bekend met wat er allemaal lag en nam tussen de wirwar van mensen een grote doos mee waar poeder in zat. Ik had geen zak of tas bij me, maar zo’n doos kon ik net mannen. Zo ging ik lopend naast mijn fiets met de buit naar huis.

De volgende dag moest mijn vader weer werken en zei dat het geen zin zou hebben terug te gaan, want de Duitsers bewaakten de fabriek. Zelf kon ik na schooltijd mijn nieuwsgierigheid niet bedwingen en ben ik toch gaan kijken hoe de situatie rond de fabriek was. Rond het hele terrein was een hek en bij de ingangen liepen soldaten met geweer. Naast de fabriek was een griend, een soort moeras met wilgenboompjes en daar had je de meeste kans ongezien de fabriek te naderen. Ik ben daar doorheen geslopen en zag de loods waar- uit ik gisteren dat grote pak had meegenomen.

Goed opletend dat de Duitsers mij niet zagen ben ik door een gat van het hek geslopen en heb nog zo’n pak meegenomen. Met dat zware pak op mijn nek ben ik naar huis gaan lopen. Het viel niet mee en aan de Oosthavenkade bij de Hollandiafabriek was een stenen

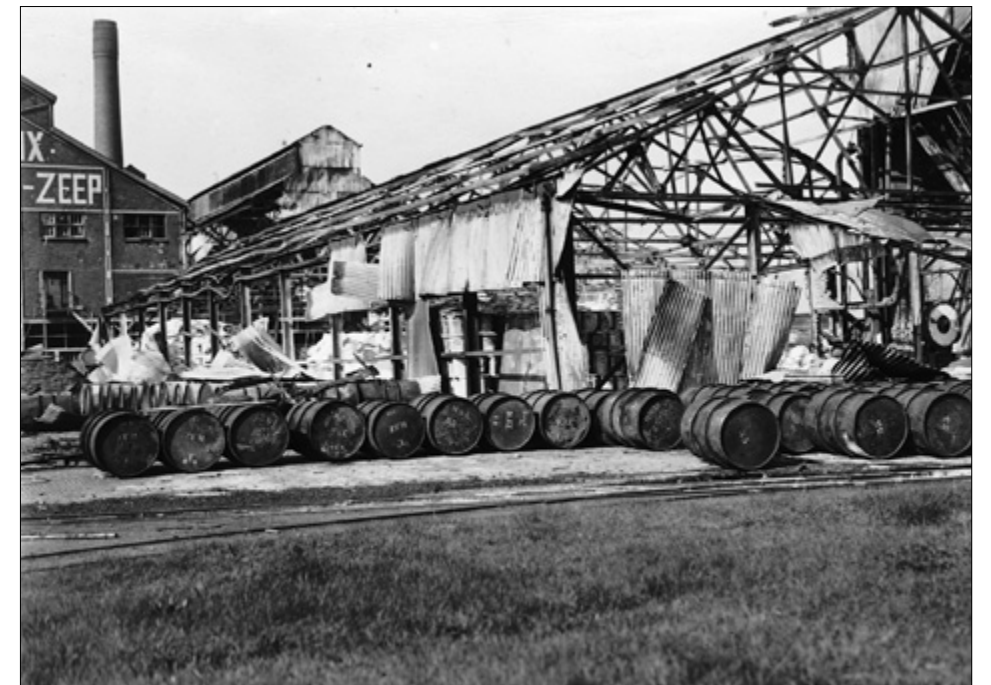
kozijn, waar ik het pak op zette om wat uit te rusten. Dat was precies bij het kantoortje van de portier en die kwam naar buiten en vroeg wat er in het pak zat? Ik wist het niet maar vertelde waar ik het vandaan had gehaald. De goede man vond het kennelijk vreemd en belde de politie. Er kwam een agent en ik moest mee naar het bureau. Daar moest ik mijn verhaal opnieuw vertellen, toen mijn veters uit mijn schoenen halen en de cel in!

Na een paar lange uren mocht ik uit de cel en daar was mijn vader. Ik mocht mee naar huis, want ze hadden mijn verhaal gecontroleerd en het bleek te kloppen. De directie had zelf al een deel van de voorraad in andere loodsen buiten de fabriek opgeslagen en uit het serienummer op de doos bleek dat dit inderdaad een doos was die in de fabriek achter- gebleven was. Ze hielden de doos achter, want ik had er niets aan. De poeder die er in zat was een grondstof om tandpasta van te maken. Volgens hen had ik dus veel moeite gedaan voor niets. Een goede kennis van mijn vader, Rein Halkes, werkte op de zeepfabriek en mijn vader wilde weten of de uitleg dat wij niets aan ‘onze’ grondstof hadden ook werkelijk waar was. Helaas moest hij dat bevestigen. Hij was op de hoogte geweest en had veel zeep en grondstoffen om kaarsen te maken mee naar huis genomen.

Er kwam een lange zomer, waarin veel stadskinderen uitgezonden werden naar boe- renfamilies, om de bleekneusjes wat bij te laten komen. Onvergetelijk was ‘dolle dinsdag’ op 5 september, een dag die veel mensen een illusie armer maakte. Een dag waarop veel Duitsers zelf niet meer in hun overwinning geloofden en hoogst zenuwachtige werden.

Onze bevrijders kwamen helaas niet verder dan de grote rivieren, alleen het zuiden van ons land werd bevrijd, het noorden stevende af op de ramp, die de hongerwinter zou blijken te zijn.

De vetloods van de Sunlight zeepfabriek na het Engelse bombardement op de V-1 lanceerinstallatie op 23 maart 1945. (Foto: Collectie Stadsarchief Vlaardingen)

Wat kunnen we doen

Eten was schaars en om de beperkte voorraden te verdelen waren er distributiebonnen uitgereikt. Naarmate de oorlog duurde werden steeds meer goederen schaars en kregen de mensen steeds minder toebedeeld. Er kon niets ingevoerd worden. Voor koffie en thee werd een surrogaat (namaak) op de markt gebracht, maar ook dat was er onvoldoende. Tabak werd in Europa geteeld. Als je een volkstuintje had dan kwam daar ook tabak te staan. Op zolder hingen dan zelf geteelde tabaksbladen te drogen als aanvulling op het kleine rantsoen.

Je had bonnen voor aardappelen en groente, voor vlees, kaas, brood, melk en boter of margarine, dit afhankelijk van je inkomen. Op bonnen voor suiker kon je ook snoep of jam nemen. In Nederland werden al lang suikerbieten gekweekt, en toen voedsel steeds schaarser werd, aten de mensen suikerbieten. Ze maakten er stroop van en van de pulp werden koekjes gebakken. Er waren textielpunten, niet alleen voor kleding, je had ze zelfs nodig voor een klosje garen enz. enz. Natuurlijk kon er niet voor alle denkbare artikelen distributiebonnen gedrukt worden. Zo konden we op een gegeven moment in de krant lezen dat aan mannen op bon nummer zoveel van de tabakskaart een aantal scheermesjes werd toegewezen. Alles was op de bon, maar in de hongerwinter was er ondanks de bonnen weinig of helemaal niets in de winkels te krijgen. Voor de aardappelbonnen kon je dan soep verkrijgen in de gaarkeuken. Een halve liter soep per persoon per dag. Je hoopte dan maar dat je aan de beurt was als ze wat verder naar onderen uit de gamel schepte, want dan was de soep dikker.

Rein had zeep en kon kaarsen maken, maar wat moest hij daar mee. Hij ging er met Piet over praten en samen kwamen ze tot de conclusie dat zeep en kaarsen meer waard waren dan geld. Met geld was er weinig te koop, maar ook boeren hadden behoefte aan zeep en kaarslicht, dus dachten zij dat dit een heel goed ruilartikel zou kunnen zijn. Maar Rein had geen flauw idee hoe hij dat in het vat moest gieten. Mijn vader legde hem het plan voor om naar de boeren te gaan die graan en aardappelen teelden op de eilanden Rozenburg en Oostvoorne. Hij bedacht dat de eenvoudigste weg om spullen te vervoeren over het water zou zijn. Dat leek niet zo gek en mijn vader ging op pad om te kijken of er ergens een roeiboot was te bemachtigen en na wat zoeken lukte hem dat ook.

Rein durfde niet met een roeibootje de Nieuwe Waterweg over te steken en voerde nog aan dat het verboden was. Mijn vader was op z'n twaalfde aan het werk gezet op een vissersboot en had heel wat wilde golven op zee meegemaakt. Hij was ook wat brutaler. Zij maakten de afspraak dat Rein zeep en kaarsen leverde die mijn vader dan ging ruilen voor voedsel. De opbrengst werd samen gedeeld. Het was allemaal gemakkelijker gezegd dan gedaan, maar toch overleefden de twee gezinnen op deze manier de hongerwinter.

Varen en verkennen

Als oudste zoon van de zes kinderen vond pa dat ik wel mee kon om te helpen, al was moe het daar niet helemaal mee eens, want ik moest in november nog 14 worden.

De roeiboot was schoongemaakt en opgeknapt. Om de spullen droog te houden had mijn vader wat zeilen aangeschaft. De roeiboot lag vlak bij de werf van Figuee. Rein hielp met het inladen van onze waar en toen was het zover; we konden vertrekken en werden uitgezwaaid met kreten als "Succes" en "Kom veilig terug". Roeiend uit de haven kwamen we op de Nieuwe Waterweg en voeren langs de kant, totdat we schuin over konden steken

Een Duitse "Schnellboot" op een ansichtkaart van circa 1938. (Foto: Collectie M.P. Zuydgeest)

richting het kruiteiland. Net toen we dat wilden doen kwamen er plotseling een paar Duitse 'Schnellbote' aan. Ze zagen ons kleine bootje en gaven extra gas om veel golven te maken. Ze stonden lachend te kijken of ons bootje wilde om slaan. Maar mijn vader had op zee gevaren en had genoeg ervaring om de roeiboot met de neus op de golven te houden, zodat we wel flink schommelden maar niet omsloegen.

Na de oversteek voeren we met een grote bocht om het Kruiteiland heen en kwamen in rustig vaarwater op de Brielse Maas. Het was voor ons een vreemde omgeving en we keken rond waar we ergens aan land konden gaan. Rechts van ons lag Rozenburg en links Oostvoorne. In de buurt van Zwartewaal zagen we een inham en toen we dichterbij kwamen bleek dit een klein, bijna dichtgeslibt haventje te zijn. We voeren daar binnen en zagen op de kop een klein van de bewoonde wereld afgezonderd huisje. We legden onze roeiboot tegen de wal en liepen er naar toe. Na wat kloppen op de deur werd er open gedaan en een vrouw, die kennelijk aan de was bezig was en haar handen afdroogde aan haar schort, vroeg wat we wilden. "Wij komen uit Vlaardingen met het bootje dat daar ligt en gaan proberen om wat eten te bemachtigen. Zou het mogelijk zijn om onze roeiboot hier te laten liggen tot we terugkomen?"

"Man, kom eens even, jij moet dat maar beslissen." en wij stelden onze vraag opnieuw. "Ja kijk, wij wonen hier zo rustig en afgelegen en zien eigenlijk nooit iemand, dat vinden wij wel best en dan ligt hij hier nog veilig ook. Hoe lang blijven jullie dan weg?" "Dat weten wij niet, we zijn hier voor de eerste keer en we gaan het proberen en als we wat hebben om mee naar huis te nemen, gaan we terug." Het waren heel aardige mensen en we hadden onze thuishaven gevonden.

We pakten wat zeep en gingen op pad. De eerste boerderij liepen we wat aarzelend voorbij, maar toen we een weggetje zagen met aan elke kant hoge bomen en aan het eind een boerderij, liepen we daar heen. Aan de voordeur werd niet open gedaan en we liepen wat onervaren rond, totdat we om de boerderij lopend aan de achterkant een uit twee delen bestaande deur zagen. We klopten aan om te vragen of ze wat aardappelen voor ons hadden. "Nee, nee en verkopen doen we niets, dat mogen we trouwens ook niet." "Ja maar wij hebben thuis een groot gezin en honger." "Zo zijn er zoveel," zei de boer, "jammer voor jullie, maar ik kan je niet helpen, probeer het wat verderop." "Als wij nu eens niet betalen met geld, valt er dan te praten." We zagen de boer denken. Zou het dan misschien toch lukken? "Waar komen jullie dan mee, want sieraden worden al zoveel aangeboden en daar heb ik geen interesse voor." Mijn vader pakte de zak en haalde er een stuk zeep uit. "Ruik eens, wij hebben zeep en dat is net zo moeilijk te krijgen als eten." Hij ging overstag en zei: "Kom maar naar binnen, dan roep ik moeder de vrouw er even bij."

De boerin had wel interesse en dat klonk ons als muziek in de oren. Na wat heen en weer gepraat, want zowel wij als de boer hadden geen idee van de ruilverhouding, werden we

het eens. We hadden onze eerst zaak gedaan Toen zei de boerin: “Het is haast etenstijd, jongeman, wil je soms met ons mee eten?” “Nou graag mevrouw, want we hebben helemaal niets bij ons en het is een aardig poosje geleden dat we gegeten hebben.” Na lange tijd kregen wij weer eens een flinke voedzame maaltijd en dat was mooi meegenomen. We hadden een leuk gesprek en de boer was natuurlijk nieuwsgierig hoe wij aan de zeep gekomen waren.

In geuren en kleuren werd het verhaal verteld, inclusief de sof van de dozen met grondstof voor tandpasta en het verblijf op het politiebureau. We zaten lekker knus in de boerenkeuken en voor ons veel te snel zei de boer “Ik moet weer aan het werk. Kom nog eens terug.” “Alright,” zei mijn vader, “maar wij zouden ook nog wel wat tarwe willen hebben.” “Dat verbouw ik niet maar mijn zwager wel, probeer het daar maar eens.”

We hadden een aardig gewicht aan aardappelen en besloten dit eerst maar terug te brengen naar ons bootje. De zwager was wat terughoudender, liet ons buiten staan, tot zijn vrouw riep: “Wie zijn daar, Arend?” “Oh een paar mensen die willen zeep ruilen voor tarwe.” “Nou laat ze even binnenkomen want daar heb ik wel behoefte aan.” Ze keek mij aan en zei “Zo joch, wil jij soms een glas melk hebben?” “Nou heel graag mevrouw” was mijn antwoord. Het duurde niet lang of we hadden een paar kilo tarwe geruild.

Vrolijk gestemd dat onze eerste dag zo goed verlopen was liepen we terug naar het haventje en legde de tarwe ook in onze boot en dekten het goed af, zodat de lading niet nat kon worden en ook niet zo open en bloot zichtbaar lag.

Kaart van het War Office, Londen, 1944. Tegenover de Super ligt aan de andere kant van het Scheur het Kruiteiland. (Illustratie: Collectie Stadsarchief Vlaardingen)

Het was al te laat geworden om weer terug te roeien naar huis, dus vroegen wij of ze in het kleine huisje een plek hadden voor ons om te slapen. Maar dat kon niet.

“Jullie kunnen je boot hier rustig laten liggen en dan ligt ie veilig, maar slapen kan niet.” “Als je het pad afloopt en richting Den Briel gaat, dan de eerste weg links naar Vierpolders, zie je daar een wat langgerekt huisje. Daar woont een boerenknecht die zelf wat vee houdt en een hooizolder heeft, misschien kan je daar wel slapen.” Dat was ook zo en lekker warm in het hooi konden we uitrusten van een enerverende en ook vermoeiende dag.

Aardappelen schillen voor de kost

We hadden al diverse tochtjes samen gemaakt en op een zekere dag zei mijn vader toen we op het eiland liepen: “Dick, het is mooi weer en je weet al aardig de weg, ik ga terug en pak je over drie dagen weer op.” Dat was wel even schrikken, maar het trok me wel aan om dat eens te proberen, dus zei ik “Oke pa.”

Ik wandelde over het eiland en haalde hier en daar wat te eten en te drinken totdat het avond begon te worden en ik ergens wilde gaan slapen. Ik vroeg het bij diverse boeren, maar niemand wilde mij in zijn huis laten slapen. Dat was wel een tegenvaller, want dat had ik eigenlijk helemaal niet verwacht. Op mijn rondgang had ik, lopend op de dijk, beneden een kas gezien waarvan een paar ruiten kapot waren en daar ging ik heen. In de hoek lagen een paar balen stro. Er zat niets anders op dan me daar tussen te verbergen en zo kon ik toch aardig de nacht doorbrengen.

Ik kon me niet oprispen, had niets te drinken of te eten en het duurde deze morgen wel erg lang totdat ik eindelijk een boerin trof die mij een glas melk gaf en me snel een boterham toestopte en zei “Ga nu maar gauw weg, want als m’n man het ziet heb ik ruzie.”

Het werd een beetje druilerig weer en het was niet echt aangenaam. Het was een lange saaie dag en ik liep een beetje te slenteren tot er een auto met Duitsers stopten die vroegen waar ik naar op weg was. “Nergens heen, ik loop maar wat.” “Waar woon je dan?” Oh, wat nu, ze zagen mij kennelijk aarzelen en zeiden “Stap maar in.” Ze brachten me naar een gebouw met binnenplaats, waar een commandant mij ging ondervragen. Ik kon geen adres opgeven en al helemaal niet zeggen dat mijn vader me weer op kwam halen. Ik woonde in Rotterdam noemde maar een straat en was op het eiland om wat eten te bedelen.

“Ga je melden bij de kok” werd er gezegd, “daar rechts om de hoek, je ziet vanzelf of je de goeie te pakken hebt.” Aan zijn postuur kon je echt zien dat hij de kok was, dat kon niet missen. Hij keek dat magere slungelige jongetje dat voor hem stond eens meesmuilend aan en zei: “Kom op, ik heb werk voor je en als je het goed doet, daarna lekker eten.” Hij had er zichtbaar lol in dat ik kwam. “Daar zie je een berg aardappelen die geschild moeten worden, ga maar beginnen, je krijgt straks hulp.” Na een korte tijd kwamen er een paar Duitse soldaten en die gingen naast mij zitten en begonnen al zingend aardappelen te schillen. Wat ze zongen weet ik niet. Het klonk wel krijgshaftig, maar ik zat droog en warm, dus ik voelde me zelfs tussen de vijand niet ongemakkelijk. Daarna werd mijn honger echt gestild, want ik kon net zoveel eten als ik wilde en voor de nacht werd ik naar een boer gebracht om te slapen, met de mededeling dat ik de andere dag moest maken dat ik van het eiland af kwam, want ze wilden me daar niet meer zien. Het was wel spannend, maar ik moest nog een dag wachten voor dat mijn vader kwam. Wat doe je dan in je eentje. Ik was er in ieder geval zeker van dat het beter zou zijn vandaag zover mogelijk uit de buurt van de Duitsers te blijven. Ik ben vroeg in de middag naar het huisje van de boerenknecht gegaan, waar we de

eerste nacht geslapen hadden, want dat was lekker dicht bij het haventje. Ik heb hem wat geholpen in de tuin en vertelde mijn ervaring van de vorige dag met de Duitsers. Zijn vrouw had een stevige stampot met boerenkool klaar gemaakt en ik was blij dat ik bij hen kon eten. Gezellig hebben we ‘s avonds wat zitten praten en bijtijds ben ik in het hooi gekropen en heb die nacht heerlijk geslapen.

Gij zult niet stelen

Mijn vader had een broer Frans, waar we goed contact mee hadden, want dat was eigenlijk dubbele familie. Broer Frans was n.l. getrouwd met de zus van mijn moeder. Frans had al meerdere malen gevraagd of hij eens een reisje kon mee maken, want hij had ook een groot gezin en behoefte aan eten. Hij had echter geen ruilmiddel. Deze keer gingen Piet en Frans samen op pad. Niet alle tochten waren even gelukkig. Ze kwamen terug met weinig eten. Mijn vader was al aardig bekend op het eiland en wist dat er halverwege, kort achter de dijk, een grote kuil met aardappelen lag die bewaakt werd door de Duitsers. Toen ze er langs voeren vertelde hij dit aan Frans, die direct zei: “Waarom halen wij er voor ons niet een portie af?” “Dat gaat zo maar niet, kijk maar, daar loopt een soldaat met geweer op wacht.” “We kunnen toch wachten tot het donker is en dan proberen of het lukt om wat mee te nemen.”

Op afstand werd er afgewacht tot het donker genoeg was. Langzaam varend, om zo min mogelijk geluid te maken kwamen ze langs de dijk waar achter de aardappelkuil lag. Heel zachtjes aanmeren, uitstappen en omhoog klauteren om over de dijk te kunnen kijken. Ze zagen de schildwacht rondjes maken in een regelmatig tempo. Even uittellen. Ja dat gaat goed, als hij dat blijft doen hebben we tussen elk rondje even de tijd om wat aardappelen te pakken en in de boot te leggen. Het was wel spannend, ja nu, gauw ik geef wel een seintje als die soldaat weer aankomt. Iedere keer met een klein zakje aardappelen terug naar de boot en dan weer afwachten tot de volgende ronde. Mijn vader had geleerd om jute zakken mee te nemen, dus steeds werd er bijgevuld. Ze kregen er steeds meer lol in, want het ging allemaal zo lekker soepel.

“Nu hebben we wel genoeg, zachtjes doen en weg wezen.” Zoals we altijd deden ging er nu ook een zeil over de lading en een paar jassen er bovenop. Rustig van de kant afduwen, even uit laten drijven en dan heel voorzichtig gaan roeien, zo zachtjes als maar mogelijk. Ze voeren vlak langs de wal, zodat ze vanaf de dijk zo weinig mogelijk zichtbaar waren, maar kennelijk deden ze dat niet zachtjes genoeg, want daar klonk geschreeuw en flitste het licht van een zaklantaarn over het water. “Halt, kom terug.” Maar dat zagen ze niet zo zitten, dus sneller roeien en zien zover mogelijk weg te komen. Nu werd het nijpend, want er klonken schoten. Pa roeide als een bezetene en Frans ging plat op de bodem liggen. Gelukkig werden ze niet geraakt en kwamen buiten het gezichtsveld en ook buiten bereik van de kogels. Het werd nat in de boot en er bleken enkele kogelgaten in de boot te zitten. Ze probeerden die zo veel mogelijk dicht te stoppen en met 2 blikjes die altijd in de boot lagen voor als het geregend had, gingen ze afwisselend hopen en dan weer roeien.

Ze wilden ook zo ver mogelijk weg, want ze waren er niet zeker van of er soms een boot achter hen aangestuurd zou worden. Ze bleven zo dicht mogelijk onder de wal varen en vonden dat het wel lang duurde voordat ze het kruiteiland in zicht kregen. Het was inmiddels diep in de nacht en ze moesten, voorzichtig zijn om de bewaking van het kruiteiland niet te alarmeren, maar gelukkig lukte dit. De Nieuwe Waterweg oversteken en de haven

van Vlaardingen binnenvaren lukte ook, maar vanaf acht uur ‘s avonds tot zonsopgang was het ‘Sperrzeit’, dan moest alles verduisterd zijn en mocht er ook niemand zonder toestemming op straat. Hoe koud het ook was, er zat niets anders op dan in de boot te wachten tot de andere ochtend, tot ze naar huis konden.

Toen mijn vader het hele verhaal aan zijn vrouw vertelde, kreeg ze echt goed de schrik te pakken, want het valt niet mee als je man weg is en jij moet zonder ergens iets aan te kunnen doen, thuis maar afwachten met nog zes koters of je man weer veilig thuis komt. Ik was deze keer thuis gebleven en begreep daardoor des te beter dat de spanning die door je heen gaat als je bezig bent, beter te dragen is, dan in onwetendheid maar af te wachten op de terugkomst zonder dat je er ook maar iets aan kunt doen. Moeders zijn dan goud waard!

Donkere en koude dagen

We hadden wel te eten, maar elektriciteit hadden we mondjesmaat. Er stond regelmatig aangekondigd op welke uren elektriciteit beschikbaar was. Om licht te hebben had mijn vader in de kamer een fiets vast gezet met de dynamo aan. Om de beurt moesten we dus fietsten om de dynamo aan te drijven, zodat de fietslamp ons wat licht gaf. Gas om te koken was er ook beperkt, maar toch had mijn vader in de keuken een gaslamp ‘ontworpen’. Hij had boven het gasfornuis een aansluiting gemaakt, waardoor wat gas ontsnapte en dan aansteken, zodat dit wat licht gaf.

Bij het overslagbedrijf Vlaardingen oost was geen opslag van erts meer, maar nog wel van kolen. Als jongen liepen wij achter de spoorwegwagons aan om eventueel verloren kolen van de rails te pakken.

Het was ook koud en hout en kolen hadden we onvoldoende. Maar mijn vader kreeg een goed idee. In de weilanden vlak bij ons huis hadden de Duitsers allemaal palen laten zetten als afweer tegen eventuele parachutisten. Er stonden er genoeg, dus eentje zouden ze niet missen. Toen het donker was moest ik mee om te helpen zo’n zware paal naar huis te sjouwen. Dat viel niet mee en wat nog erger was, toen we vlak bij huis waren kwam er een agent die ons aanhield en vertelde dat we de paal terug moesten zetten, want daar kwam veel te veel gedonder van. Mijn vader kon praten als Brugman, maar de paal moest terug. Toen mijn vader zei: “We mogen nu eigenlijk niet meer buiten zijn, omdat het na achten is.” antwoordde de agent: “Dat is je eigen schuld, maar goed, ik zal je helpen. Ik geef toestemming om de paal mee te nemen naar huis, maar op voorwaarde dat je hem morgen vroeg alsnog terug zet.” “En ik kom controleren”, werd daar aan toegevoegd. Mijn vader kon er niet onderuit, maar wilde toch wel een beloning voor alle moeite en hij zaagde er een meter af, daar konden alle tegenwerpingen van mijn moeder hem niet vanaf houden. “Piet, doe dat nou niet. Als ze er achter komen nemen ze je mee en dan zit ik helemaal alleen.” “Jo, bemoei je er niet mee, dat komt allemaal best voor elkaar en ik kan jou mijn schat, toch niet in de kou laten zitten?” Prompt de andere dag kwam de agent controleren, maar mijn vader had zich voor het grootste deel aan de afspraak gehouden en slechts op een klein stukje na de paal terug gezet.

Wordt vervolgd

Het Feestterrein

Chiel de Kruijf

Bij het opruimen van oude papieren stuit ik op een klein, frommelig boekje. 'Circus Van Bever jubileert', staat erop. De wat vlekkerige foto's tonen circusacts met leeuwen, olifanten en met dieren die ik door de slechte druk moeilijk thuis kan brengen. Van die leeuwen en die olifanten ben ik trouwens ook niet helemaal zeker. In mijn herinnering zie ik weer hoe Circus Van Bever zijn tenten opslaat op het Feestterrein. Soms mocht ik daarbij helpen. De wagens van de artiesten en het personeel in een kring om de grote tent, die waarvoor geen plaats is op het terrein, in de straten er omheen. 's Nachts hoor ik het brullen van de leeuwen en het gestamp van de olifanten. Spannend en romantisch voor een jongen van een jaar of tien. En onvergetelijk.

Ik woonde vlakbij het Feestterrein. In de nazomer van 1945 was ik als bijna vijfjarige van Voorburg, bij Den Haag, verhuisd naar Vlaardingen en in de Mr. Troelstrastraat komen wonen. Eerst op nummer 49, later op nummer 39. Mijn vader was in Vlaardingen agent van politie geworden. Ook mijn grootvader van moeders kant, Pieter Johannes Paauw, was politiemann, maar dan bij de politie te water aan het Oosterhoofd. Daardoor leerde ik na verloop van tijd alle plaatselijke politiemannen kennen, maar ze kenden jou ook en dat was niet altijd in je voordeel.

Het Feestterrein aan de Broekweg in volle glorie. Achter de muziektent de huizen aan de Broekweg, links de Abraham Kuiperstraat. Het enige dat nu nog rest is het kassagebouw bij de ingang. Het heeft jaren als marktkantoor dienst gedaan toen het Feestterrein tot parkeerplaats was getransformeerd en er twee maal per week markt werd gehouden. (Foto: Collectie Stadsarchief Vlaardingen)

Het Feestterrein heeft in mijn jonge leven een onuitwisbare rol gespeeld. Omdat ik op mijn tiende al wist wat ik wilde worden - radio-omroeper - was mijn belangstelling voor dat medium groot. Ik kende alle programma's en alle stemmen. Veel van die geheimzinnige stemmen, en ook veel van de artiesten die voor de radio optraden in programma's als de Bonte Dinsdagavond Trein, zag en hoorde ik daar in het echt. Meestal beleefde ik het mee met mijn neus tussen de spijlen van een hek, omdat het toegangskaartje te duur was voor de portemonnee van een politieagent. Maar toch, ik genoot er niet minder om. De radio kreeg een gezicht.

Voor de jaarlijkse vakantieweken vormden een hoogtepunt. Dan was er elke dag wel iets te doen. Alle groten van toen traden dan op: Lou Bandy, Willy Vervoort, Rens van Dorth, Willy Alberti, Eddy Christiani, Cees de Lange, Mieke Telkamp, de Wama's, maar ook het Metropole Orkest onder leiding van oud-Vlaardinger Dolf van der Linden, de Ramblers van Theo Uden Masman, het accordeontrio The Three Jacksons, een piepjonge Corry Brokken met het Bredase amusementsorkest Fiësta, de Kilima Hawaiians, een beginnende Johnny Jordaan, Olga Lowina, Bas en Aad van Toor als de jonglerende Crocksons en vele, vele anderen.

Rillend van de spanning of van de kou - of van beide - keek je naar films als Mrs. Miniver met Greer Garson of lachte je een avond met George Formby of de Dikke en de Dunne. De film brak meestal wel een paar maal af en dan wachtte je op de harde banken met je voeten in het grind geduldig tot het weer verder ging. De jaren vijftig, ze waren voor mij bepaald niet suf.

Toen ik in het begin van de jaren zestig als ruim twintigjarige Vlaardingen verruilde voor Hilversum (voor de omroep, ja!), verdween ook het Feestterrein uit mijn leven. De gloriejaren waren toen trouwens al voorbij.

In het vroege voorjaar van 2004 ben ik weer eens door mijn oude buurt gelopen. Mijn lagere school staat er nog, maar heet nu geen Da Costa meer. Ook de Mr. Troelstrastraat is vrijwel hetzelfde gebleven. Wel zijn de raamkozijnen van de huizen vernieuwd, waardoor ze anders ogen. In mijn ouderlijke huizen hangen vreemde gordijnen voor de ramen. De straat staat aan beide zijden vol met auto's. In mijn herinnering hadden alleen de aannemers Van der Meer en Van der Lugt een auto, de rest van de straat deed het met een fiets of zelfs die niet. De straat lijkt kleiner, maar misschien komt dat door de vele auto's.

Wat ooit het Feestterrein was, ligt er nu desolaat bij: een rommelig, bestraat plein, met eindeloze rijen auto's. Aan de zijkant liggen rioolbuizen hoog opgetast. Kil, ongezeilig, ontluisterend - zo komt het op me over. Geen schim meer van wat ik mij herinner.

Waar zijn al die fraaie bomen gebleven, het dichte struikgewas, de hoge hekken, de volkstuintjes achter de schulp, de bloemisterij? Een deel van de huizen langs de Broekweg is gesloopt en vervangen door nieuwbouw. Een karikatuur van hoe het ooit was.

Midden op dat plein, tussen al dat blik, stel ik mezelf een aantal vragen: hoe is het zover gekomen, waarom lag het Feestterrein op juist deze plek, wie heeft het ooit bedacht en wie hebben het gemaakt? Kortom: wat is de geschiedenis van deze plek die zo'n grote en onvergetelijke rol in mijn jonge leven heeft gespeeld?

Met hulp van Erika Verloop van het Vlaardingse Stadsarchief ben ik in oude papieren

gedoken. De geschiedenis van dertig jaar Feestterrein kreeg toen langzaam een gezicht. Aan de hand van die vaak vergeelde papieren ontdekte ik hoe het ooit begon en hoe het werd tot wat het werd.

De reconstructie van: vergane glorie.

Sport- en feestminnend Vlaardingen heeft het moeilijk in de jaren twintig van de vorige eeuw. Goede sport- en speelvelden zijn er niet, en voor festiviteiten zijn de Vlaardingers aangewezen op het Flardingaterrein, vlakbij het ziekenhuis aan de Hofsingel. Patiënten en verplegend personeel klagen echter steen en been over de geluidsoverlast van evenementen die daar plaats vinden. Met jaloerse blikken kijken de Vlaardingers dan ook naar omliggende gemeenten, zoals Schiedam en Rotterdam, die wel over goede sport- en speelaccommodaties beschikken. Rotterdam gebruikte het gebrek aan deze voorzieningen zelfs als argument voor een eventuele annexatie. Dat nooit, vonden ze in het Vlaardingen van toen. En ook bij de gemeentelijke overheid groeide langzaam het besef dat er iets moest gebeuren.

Op 9 februari 1925 dient gemeenteraadslid A. Maarleveld een voorstel in ‘tot het uitgeven van grond in erfpacht van de z.g. Sahara en om daarvan te maken een soort parkwijk.’ Gemeentewerken raamt de kosten van het plan-Maarleveld op fl. 250.000,--, ‘alsmede een jaarlijksch exploitatietekort van fl. 7.415,-- of van fl. 3.515,-- wanneer ook het terrein in de onmiddellijke nabijheid van de gemeentereiniging zou worden uitgegeven.’ Deze bedragen zijn B en W te gortig en het plan-Maarleveld is daarmee van tafel.

Van tijd tot tijd komt een bestemming voor de Sahara in vergaderingen van B en W en van gemeentelijke commissies aan de orde. Verschillende mogelijkheden worden bekeken, variërend van speelterrein omsloten door plantsoen tot alleen plantsoen, villapark of gewone woonwijk. Tot een besluit komt het echter niet.

Op 24 december 1927 richt directeur J. J. Kolpa van Gemeentewerken zich tot B en W met de aanbeveling het terrein omsloten door Maasdijk, Van Linden van den Heuvellweg, Hoogelaan en Julianasingel (de z.g. Sahara) te bestemmen tot ‘speelterrein omsloten door plantsoen’. Kolpa meent, dat de jeugd niet langer zonder een behoorlijk ontspanningsterrein kan. Met een plantsoen erbij is het ook aantrekkelijk voor ouderen. ‘Bovendien’, aldus de Directeur Gemeentewerken, ‘kan op het ontworpen speelveld het vuurwerk bij diverse gelegenheden worden afgestoken, waardoor voor de patiënten in het ziekenhuis in dat opzicht iets wordt gedaan, daar dit niet meer op het Flardingaveld behoeft te gebeuren.’ Kolpa adviseert het project uit kostentechnisch oogpunt in fasen uit te voeren.

De kinderspeelplaats in het Oranjepark, om niet geheel onbegrijpelijke redenen in de volksmond de “Sahara” genoemd. Hier kwam het Feestterrein dus uiteindelijk niet (maar voor de kinderen bleef het dus wel een feestterrein...).
(Foto: Collectie Stadsarchief Vlaardingen)

Burgemeester en Wethouders zien zijn plan echter niet zitten. Ze mikken op alleen een feestterrein, omdat er vanuit de bevolking steeds feller wordt aangedrongen op sluiting van het Flardingaterrein voor feestelijkheden, vooral die met muziek en vuurwerk.

Op verzoek van B en W slaat Kolpa weer aan het tekenen. Hij komt tot een tweetal varianten. Plan A is 5200 m² groot, plan B 7750 m². Het eerste plan kost fl. 2500,-- en het tweede fl. 4000,-- meer. De kosten van verlichting zijn er evenwel niet bij inbegrepen. Kolpa is uitgegaan van een feestterrein met een tijdelijk karakter, waardoor bij de uitvoering van een definitief plan voor dit gebied de gemaakte kosten niet geheel verloren gaan.

Ook Vlaardingse verenigingen mengen zich in de discussie. Zondagvoetbalvereniging “Fortuna” is er een van. Op 23 mei 1929 krijgt de gemeenteraad een brief van het bestuur met de suggestie ‘dat er een prachtige gelegenheid is voor het inrichten van sport- en speelvelden op de z.g. Sahara, een terrein langs de Van Linden van den Heuvellweg.’ Het is een gedegen stuk, compleet met een Memorie van Toelichting. ‘Er zouden,’ aldus de Memorie, ‘voetbal- en tennisvelden tot stand kunnen komen, terwijl bovendien deze terreinen benut konden worden voor de kinderen van scholen, voor het geven van gymnastiekuitvoeringen en voor concerten.’

Op 9 mei 1930 schrijft het College van Burgemeester en Wethouders een uitgebreide brief aan de gemeenteraad, waarin een overzicht wordt gegeven van de jarenlange discussie rond een bestemming voor de z.g. Sahara, uitmondend in het volgende voorstel:

1. ‘om eventueel door de gemeente aan te leggen sport- en speelterreinen op den Zondag niet open te stellen;
2. afwijzend te beschikken op bovengenoemd adres der voetbalvereniging “Fortuna”, tot het aanleggen van gemeentelijke sport- en speelterreinen;
3. ons te machtigen over te gaan tot aanleg van een feestterrein op de z.g. Sahara, volgens plan A, hierboven vermeld en ons daarvoor een crediet te verlenen van fl. 4000,--
4. ons een crediet te verlenen voor aanleg van een behoorlijke verlichting van het aan te leggen terrein en naaste omgeving, groot fl. 2400,--.’

Op 22 mei 1930 komt het plan van B en W in de raad aan de orde. Raadslid M. de Heer stelt voor de punten 3 en 4 terug te nemen en te onderzoeken of een voor markt gereserveerd terrein in het westelijk stadsdeel niet beter als feestterrein in gebruik kan worden genomen.

B en W nemen dit voorstel over en Kolpa wordt weer aan het werk gezet. Hij rapporteert aan B en W op 2 juli 1930. Zijn advies is zeer positief en hij bepleit ook een blijvend karakter van het terrein.

Op 7 oktober 1930 vragen B en W de raad om een krediet van fl. 21.500, -- voor de inrichting van een feestterrein met een hoofdin- en uitgang aan de Broekweg en nog een tweede uitgang aan de Dr. Abraham Kuijperstraat. Het begrote bedrag omvat het ophogen van het terrein, beplanting, afrastering, het maken van een gebouwtje ten behoeve van de loketten en het opbergen van materialen, riolering en verlichting, alsmede het maken van een zogenoemde muziekschulp. Het werken met een tent voor muziek- en kooruitvoeringen wordt door Kolpa minder wenselijk geacht.

Het plan voor een ‘ververschingstent’, bestaande uit twee overdekte terrassen, een

zaal en een keuken wordt afgewezen. B en W achten het aanbevelenswaardig, maar ‘voor de uitvoering van het werk zullen wij echter een beteren tijd moeten afwachten’. Het is er nooit van gekomen, althans niet op het Feestterrein.

Ineens zit er de vaart in. Op 29 oktober 1930 fiatteert de raad de aanleg en de begroting. Vanuit de bevolking en de verenigingen komt veel adhesie, onder andere van de christelijke muziekvereniging “Sursum Corda”.

De bestektekeningen zijn klaar op 27 maart 1931. Alle grondwerk zal door de dienst gemeentewerken worden verricht; de overige werkzaamheden worden uitbesteed. De belangstelling voor de inschrijvingen is groot, want de tijden zijn slecht.

Op 17 april 1931 vindt de aanbesteding plaats voor het leveren en stellen van de afrastering. Het werk wordt gegund aan machinefabriek “Homu” te Vlaardingen voor de som van fl.1287,--.

Het bouwen van twee stenen gebouwtjes en zes stenen hekpilasters wordt aanbesteed op 22 mei 1931. J. Mosterd (Vlaardingen) is de laagste inschrijver met fl. 4790,--. Hij krijgt echter snel spijt. Mosterd heeft zich ernstig verrekend, omdat hij ‘enkele posten in zijn optelsom niet had bijgevoegd’. B en W tonen begrip en ontheffen hem van zijn verplichting.

De op een na laagste inschrijver is metselaar-aannemer Pleun Onderdelinden uit de Willem Beukelszoonstraat 17-19. Onderdelinden wil het werk graag doen, maar hij moet er wel fl. 5500,-- voor hebben. De nood is hoog, zo laat hij B en W weten, want als hij de opdracht niet krijgt, zal hij zijn personeel noodgedwongen moeten ontslaan.

De bouw van de muzieknis of -schulp heeft nogal wat voeten in de aarde. Hoe moet die er precies uit komen te zien en aan welke voorwaarden moet ze voldoen? Gelukkig blijkt een goed voorbeeld in Alkmaar te staan, dat door een Vlaardingse delegatie wordt bekeken. Haar conclusie: dit moet het worden. Voor een schappelijke prijs mag Vlaardingen gebruik maken van de Alkmaarse tekening.

Belangrijk advies krijgt directeur Kolpa van Gemeentewerken daarbij ook van P. van der Putten, directeur van het mannenkoor “Orpheus”, die een zo gunstig mogelijke ligging in de hoek van het terrein bepleit.

Op 16 oktober 1931 is de aanbesteding van de muziekschulp. Met fl. 4397,-- is aannemer Joh. Blok (Bleekstraat 45) de laagste inschrijver. Hij krijgt de opdracht, maar cedeert (sudeert schrijft hij zelf) met toestemming van B en W de aannemingssom aan B. Both, eveneens uit Vlaardingen.

Blok stuit op een probleem. Hij heeft een metselaar uit Schiedam aan het werk en dat mag niet volgens het bestek. B en W wijzen Bloks verzoek om ontheffing af ‘aangezien aan het werk alleen Vlaardingsche werklieden mogen worden tewerkgesteld’. Blok wijst erop, dat bij de bouw van een zestal sluiswachterswoningen wel niet-Vlaardingse onderaannemers zijn betrokken. Volgens B en W gaat deze vergelijking echter niet op, ‘omdat eerst toen van niet-Vlaardingsche werklieden is gebruik gemaakt, nadat gebleken was, dat geen Vlaardingers daarvoor beschikbaar waren’. Daar kan Blok het mee doen. B en W zijn ook niet van plan hem tegemoet te komen in de te lijden schade, door Blok begroot op zo’n 200 à 250 gulden. De afwijzing komt in een brief van 3 mei 1932, drie weken voor de officiële opening van het Feestterrein.

Ook de raadscommissie financiën roert zich nog. De commissie heeft vastgesteld

dat het verleende krediet met fl. 10.000,-- is overschreden. ‘Onze commissie ziet zich genoodzaakt haar misnoegen er over uit te spreken, dat de verhoging van het crediet geen punt van bespreking in de vergadering van den raad heeft uitgemaakt,’ zo laat zij wat narrig weten.

Op woensdag 25 mei 1932 wordt het Feestterrein officieel geopend door burgemeester A. van Walsum. De Nieuwe Vlaardingsche Courant doet er in zijn editie van vrijdag 27 mei uitgebreid verslag van. Iedereen die in Vlaardingen bestuurlijk maar iets te betekenen heeft, is aanwezig. Verder zijn er ook nog ruim 1600 betalende bezoekers.

In zijn openingsrede wijst de burgemeester er nog eens op, dat de plaatselijke verenigingen - bij de opening ook ruim vertegenwoordigd - tot 1 augustus eenmaal gratis van het terrein gebruik mogen maken op voorwaarde dat zij een kleine entree van tien cent heffen en het batig saldo afstaan aan het Plaatselijk Crisiscomité.

Het openingsconcert wordt verzorgd door de christelijke harmonievereniging “Sursum Corda” en het mannenkoor “Orpheus”. De verslaggever van de NVC is enthousiast over de akoestiek van de schulp. ‘De nummers konden uitstekend worden gevolgd,’ laat hij zijn lezers weten. De liederen gezongen door “Orpheus” heeft hij wat verder op het terrein beluisterd: ‘en voor zoover de herrie door jongelui veroorzaakt, het toeliet, genoten van den goeden klank. Vooral de aanzwellende forto’s van “Zegepraal” klonken prachtig uit de muziekschulp. De muziek is tot op verren afstand te hooren. Ook het veld is mooi, ruim en droog en schitterend verlicht.’

Het Feestterrein aan de Broekweg is vervolgens een belangrijke rol gaan spelen in het plaatselijke culturele en sportieve leven, zeker in de jaren na de oorlog. Vanaf 1947 vormde het Feestterrein het middelpunt van de jaarlijkse vakantieweken in juli/augustus, georganiseerd om ‘meer werkelijke vacantiereugd en voldoening te verschaffen aan allen, die niet in staat zijn verre reizen te ondernemen of dure vakantie-oorden te bezoeken’. De twee vakantieweken waren een initiatief van wethouder, loco-burgemeester en directeur van banketfabriek ‘Galetta’ H. K. van Minnen. Na tien keer is het voorbij. Op 28 juli 1956 beginnen de laatste vakantieweken voor jong en oud. Het Feestterrein wordt voor die gelegenheid omgebouwd tot “De Hollandse Tuyn” met onder meer ‘Lach in Top’ door het Radio Revue Ensemble onder leiding van Rens van Dorth. ‘In De Hollandse Tuyn gaat de (v)lach in top. Een lust voor het oog, een feest voor uw geest.’

Vanaf 1957 ligt het accent op de jeugd. De rol van het Feestterrein in deze jeugdvakantieweken wordt echter steeds kleiner. Met het toenemen van de materiële welvaart verandert ook het patroon van vrijetijdsbesteding. De televisie begint haar opmars, de lust om op harde banken in de open lucht naar een voorstelling te kijken, neemt af en veel Vlaardingers trekken er in de zomermaanden op uit. Het Feestterrein verloedert na verloop van tijd en wordt een speelplaats van baldadige jeugd.

Op 12 mei 1965 krijgt het officieel een andere bestemming. Wethouder M. H. L. Weststrate opent die dag het nieuwe marktterrein van Vlaardingen, waar plaats is voor ruim 200 kramen. En zo wordt het Feestterrein alsnog, waarvoor het aanvankelijk in de jaren twintig/dertig bedoeld was. Maar ook deze bestemming blijkt uiteindelijk slechts tijdelijk te zijn.

Boekbesprekingen

Het hoofd boven water – Jan Anderson en Hjalmar Teunissen. Verkrijgbaar bij het Streekmuseum Jan Anderson en boekhandel Den Draak voor € 6,00.

Bij een tentoonstelling hoort ook een boekje, heeft Jan Anderson gedacht. Daarom is bij de tentoonstelling over Vlaardingen in de Eerste Wereldoorlog, die hij in zijn museum organiseerde (en die nog tot 30 december 2004 doorloopt) dit boekje verschenen. Er lopen twee verschillende onderwerpen door elkaar heen. Allereerst diverse gebeurtenissen in de aanloop naar en tijdens de Eerste Wereldoorlog in Vlaardingen zelf, maar vooral op zee bij de visserij. Want die had het meest direct te lijden van de oorlogshandelingen. Boeiend om te lezen over een onderwerp dat in de Vlaardingse geschiedschrijving niet vaak aan de orde is geweest. De HVV heeft alleen in het Historisch Jaarboek 1984 een artikel hierover gepubliceerd. Eén van de voor de Vlaardingse burgerij direct merkbare gevolgen was de toestroom van vluchtelingen uit België. De lotgevallen van één van hen, het meisje Bertha Voerman uit Atnwerpen, vormt de tweede verhaallijn in het boekje. Bertha was ondergebracht bij de familie In 't Veld aan de Hoflaan en bleef na de oorlog met hen corresponderen. De brieven stopten echter in 1923, Bertha was toen 12 jaar. Uiteraard rijst dan de vraag wat er van haar geworden is. Naspeuringen van Hjalmar Teunissen leverden echter niets op. Zij leek te zijn verdwenen. Na publicatie van het boekje werd hij echter, zo schrijft hij in het Rotterdams Dagblad van 29 oktober 2004, benaderd door Theo van den Boogaard uit het Belgische Essen. Die had bij het Antwerpse archief verdere navraag gedaan en was er achter gekomen dat Bertha niet meer in leven is. Blijft de vraag, waarom de brieven plotse-ling stopten en hoe haar leven verder verlopen is. Wordt vervolgd?

Van 't Oft naar 't Oofd. Een bloemlezing uit de aantekeningen en verzamelde artikelen van Jan Anderson, geselecteerd door Ed Hengeveld. Verkrijgbaar bij het Streekmuseum Jan Anderson voor € 1,00.

Ook dit boekje is uitgegeven ter gelegenheid van een speciale gebeurtenis: het project 'Verhalen van Steden' van de provincie Zuid-Holland, waaraan afgelopen september tijdens de Open Monumentendag aandacht is besteed. Voor de trouwe lezer van de HVV publicaties staan er veel bekende zaken in – Jan publiceerde in Tijd-Schrift ook enkele malen uit zijn aantekeningen en de 'Mijmering van een Vlaardingschen waker' is in Tijd-Schrift 50 uit 1993 verschenen.

Vlaardingen op het keerpunt. Foto's van H.K. van Minnen uit de jaren zestig van de 20ste eeuw, door Mari den Draak. Verkrijgbaar in de boekhandel voor € 18,50.

Het zoveelste fotoboek van Vlaardingen, denkt u misschien. En we hebben over die periode toch de serie 'Tijdsbeeld van Vlaardingen'? Nou, dat realiseert Mari den Draak zich ook wel, en hij schrijft in zijn inleiding dat er vast wel enige overlap is met ander publicaties. En dat klopt ook wel, maar het is toch niet zo heel erg veel. De foto's die H.K. van Minnen tijdens en na zijn wethouderschap van de stad maakte, zijn over het algemeen van wat later datum dan de opnames van Roovers uit 'Tijdsbeeld'. Daarbij fotografeerde Roovers vooral gebou-

wen die op de nominatie stonden te verdwijnen. Van Minnen doet dat ook wel, maar laat daarnaast zien wat ervoor in de plaats komt. Hij fotografeerde veel nieuwbouwactiviteiten in het centrum en laat zo inderdaad Vlaardingen op een keerpunt zien. Daarnaast was hij, zo schrijft Den Draak, geïnteresseerd in 'jeugd' als onderwerp van zijn fotografische activiteiten. Dat blijkt in zekere zin ook uit het feit dat op zijn foto's vaak (en soms veel) mensen voorkomen. De stad is er voor de mensen en alle nieuwbouw heeft tot doel de kwaliteit van de woonomgeving te verbeteren. Dat komt in de foto's ook tot uitdrukking. Helaas was de kwaliteit van de nieuwbouwwerken die Van Minnen ons toont om diverse redenen niet geweldig en heeft zij in veel gevallen al vergaande renovaties moeten ondergaan (zoals het Liesveld) of is zelfs al weer gesloopt (bijvoorbeeld de bibliotheek aan de Fransenstraat). Aan de ene kant jammer, aan de andere kant levert dat dan ook weer materiaal voor fotoboeken over latere periodes... De stad blijft veranderen. Als amateur maakte 'H.K.' van die veranderingen opnames die in veel gevallen in kwaliteit en onderwerpskeuze kunnen wedijveren met die van professionele fotografen. Mooie foto's dus, maar het is jammer dat aan de bijschriften niet net iets meer aandacht is besteed. Daardoor zijn er hier en daar toch wat hinderlijke fouten in geslopen. Voor de Vlaardingen-kenner misschien een leuke zoekopdracht, maar toch niet echt de bedoeling, lijkt me. Niettemin is het een fraai kijkboek dat in de verzameling van elke rechtgeaarde Vlaardingen-liefhebber niet mag ontbreken.

(Eric van Rongen)

www.vlaardingen.tk

De Historische Vereniging Vlaardingen besteedt terecht veel aandacht aan de geschiedenis van de Haringstad. Voor liefhebbers van dit genre valt te melden dat de website over dit onderwerp onlangs is vernieuwd. Er is nu een groot aantal foto's te zien over zowel het oude als het moderne Vlaardingen. Tevens kunnen artikelen over zowel historie als actuele zaken worden bekeken, alsmede oude kaarten van Vlaardingen en omgeving. Het ligt in de bedoeling om de komende tijd meer artikelen en foto's aan de website toe te voegen. Het adres is www.vlaardingen.tk. Veel plezier.

Frans Assenberg

Stadsarchief zoekt hulp

Deze foto, gemaakt bij Dijkers, kregen wij op het Stadsarchief onlangs om advies van de heer Pullen uit Utrecht.

Dit portret bevindt zich in het fotoalbum van zijn moeder Johanna Romeijn (1887-1937). Deze Johanna Romeijn, in 1887 geboren in Papendrecht en sinds haar huwelijk in 1911 met Antonie Pullen woonachtig in Dordrecht, was bevriend met de Vlaardingse Johanna Pot. Dit blijkt o.a. uit een Vlaardingse ansichtkaart die Jo Pot in 1903 naar Johanna Romeijn in Papendrecht stuurde. De heer Pullen wil graag weten wie op de foto staan afgebeeld. Wellicht is er een relatie met de Vlaardingse familie Pot?

De genoemde Johanna Pot werd op 6 juli 1887 in Vlaardingen geboren als dochter van scheepsbouwmeester Frank Pot (1849-1925) en Geertruida Adriana van der Kuijl (1852-1919). Zij trouwde op 20 juli 1916 in haar geboortestad met de Rotterdamse koopman in haring en vis, Marinus Johannes Buchel (1878) met wie ze aan de Binnensingel ging wonen en uit welk huwelijk op 29 mei 1917 een dochter, Maria Cornelia, werd geboren. De laatste vertrok in 1946 naar Nijmegen, haar ouders in 1947 naar Zeist.

Wie kan bevestigen dat dit 'Potten' zijn of weet wie het dan wel zijn?

Graag bericht naar H.J. Luth, Stadsarchief, 010-248 49 97.

Wetenswaardigheden 2

Ongetwijfeld heeft u de eerste wetenswaardigheden in Tijdschrift 93 gelezen. Schreef ik daarin in de aanhef, dat de verstandhouding met het gemeentebestuur goed is, maar we toch weinig hoop hebben voor de toekomst als het gaat om het historisch erfgoed van onze stad. Nu, u heeft wellicht de kranten wel gelezen en daarin de ongelóoflijke teleurstelling van de HVV opgemerkt. Het geeft weer stof voor wetenswaardigheden, maar gelukkig is niet alles kommer en kwel.

Zienswijze Rivierzone

Zoals u in het vorig Tijdschrift kon lezen wachtte de HVV nog steeds op antwoord en hadden we toch de hoop dat er nu wel gereageerd zou worden. Op het moment dat ik dit nu schrijf (eind oktober) was er nog geen bericht. Bijzonder jammer! Temeer daar de gemeente Vlaardingen er naar streeft om brieven spoedig te beantwoorden... Misschien moeten we de Ombudsman maar eens inlichten.

Stadsgehoorzaal

Over dit onderwerp eindigde ik de vorige keer met: Wij wachten af. Nou, dit wachten werd beloond. We kregen van wethouder Attema, namens burgemeester Bruinsma, een completer antwoord dan wat in hun eerste brief was verwoord. Het bestuur was hiermee tevreden en daarmee kon deze correspondentie afgesloten worden.

Bätz orgel

Met positieve informatie, maar wel met een angstige gevoelens over dit bijzondere instrument sloot ik de vorige wetenswaardigheden af. Nu, die angstige gevoelens waren ongegrond en zijn weggenomen. Afgelopen week vernam ik, dat men voornemens is een werkgroep op te richten om de restauratie van dit oude orgel in gang te zetten. Dat geeft toch een goed gevoel, niet waar?

Kortedijk panden

Tja, en dan is het toch bijzonder jammer dat ik deze Wetenswaardigheden moet afsluiten met weinig vrolijke woorden. Ongetwijfeld heeft u via de pers vernomen dat de HVV ontstemd, verdrietig, moedeloos en nog veel meer is vanwege de voorgenomen sloopplannen aan de Kortedijk.

Op 27 september om 16.30 uur was uw voorzitter uitgenodigd bij wethouder Bot. Optimistisch als ik ben, ging ik richting stadhuis met de ijdele hoop nu wel iets positief te mogen vernemen. Krap een half uurtje later stapte ik weer op fiets met de wetenschap, dat de wethouder de Gemeenteraad (die zelfde avond!!) zou voorstellen om de twee woonhuizen aan de oostzijde van de Kortedijk en het pakhuis (in de volksmond inmiddels Sluishuis genoemd) op de kop van het Buizengat te laten slopen. Projectontwikkelaar Proper Stok, die het Buizengat gaat bebouwen, is namelijk niet in staat zijn afspraak na te komen dat deze panden minimaal zouden worden behouden en ingepast in dit te vernieuwen gebied.

De kosten die daarvoor een aantal jaren waren begroot zijn thans ontoereikend en komen nu, volgens Proper Stok vele malen hoger uit, op het onwaarschijnlijke bedrag van € 2,4 miljoen (!!)

En zoveel geld om bij te passen heeft de gemeente Vlaardingen niet en is ook maatschappelijk niet verantwoord, meende de wethouder. Nee inderdaad, en ik toonde daar ook wel enig begrip voor. Hoe ik mij dat moment voelde? Ach laat maar, je krijgt er eelt van op je ziel.

De aanwezige ambtenaar trachtte mij nog wat op te vrolijken met de mededeling, dat begin volgend jaar de monumentenlijst, die al jaren ergens in een lade ligt, afgerond gaat worden. "En wat denkt u daar dan op te plaatsen, als u de lijst van de te slopen panden in Vlaardingen ziet?", vroeg ik enigszins cynisch.

Afspraak is toch afspraak, zou je zeggen. Maar dat geldt kennelijk niet voor de afspraken tussen de gemeente Vlaardingen en Proper Stok. Als puntje bij paaltje komt blijken die opeens niet nagekomen te kunnen worden. Dat ziet er voor de toekomst niet best uit. Een saillant detail is ook nog dat in het overleg van vorig jaar tussen de HVV commissie Stad en Monument en de wethouders Bot en Van der Velden de toezegging is gedaan dat de HVV als volwaardige partij beschouwd zou worden inzake de planontwikkeling Buizengat en derhalve voorinformatie zou krijgen. Daarbij was het uiteraard niet de bedoeling om slechts een aantal uren van te voren voor een voldongen feit gesteld te worden...

"Wat nu?", vraagt u zich af. Inderdaad. Het zou goed zijn als de Gemeenteraad eens vragen gaat stellen hoe dat nou precies zit met die afspraken en die wonderbaarlijke vermenigvuldiging van bedragen. We moeten de Raad stimuleren zich tot het uiterste in te zetten om toch nog iets te behouden. Op het moment dat ik dit aan u schrijf denkt uw bestuur er hard over na hoe dit te doen.

Nog even in het kort waarom dan die panden zonodig behouden moeten worden: het zijn de enige overblijfselen van de historische bebouwing. Als ze zouden blijven staan dan geeft dat nog iets van de herinnering weer hoe de Kortedijk vroeger was. Dit is trouwens ook van toepassing op de Havenstraat. Op de kop daarvan staat aan de havenzijde het pakhuis van de firma Baauw (alles wat daarvoor stond is al gesloopt...) en aan de kant van de Korte Hoogstraat staat ook nog oude bebouwing. Zo kan nieuwbouw ingepast worden tussen de historische bebouwing aan het begin en aan het einde van de straat en blijft er

*Het pakhuis van de
firma Baauw aan de
Havenstraat.
Oorspronkelijk
gebouwd voor de
scheepswerf van Van
Dam die voor Baauw
op het terrein was
gevestigd.
(Foto: E. van Rongen)*

*Deze twee fraaie pandjes aan de Kortedijk
staan nu ook, tegen de afspraken in, op de
nominatie om gesloopt te worden.
(Foto: E. van Rongen)*

dus iets van de oude glorie aanwezig. Er is al teveel geschiedenis in Vlaardingen zonder meer platgegooid en vervangen door ongepaste nieuwbouw. De HVV zal zich blijven inzetten om dat te voorkomen, dat is immers één van onze belangrijkste doelstellingen!

Dat was het dan weer, u bent weer bijgepraat. Hopelijk kan ik u de volgende keer wat leukers onder de aandacht brengen. Maar het bestuur is natuurlijk wel benieuwd naar uw reactie, want de stad is toch van ons allemaal?

Namens het bestuur,
Wout den Breems, voorzitter.

PS
Op 11 november 2004 zijn de sloopvergunningen verleend. De HVV gaat hiertegen bezwaar aantekenen en zal proberen met alle mogelijke middelen de sloop tegen te houden.

Tevens bereikte ons bij het ter perse gaan van dit Tijd-Schrift het bericht, dat het college de Dienst Stadswerk opdracht heeft gegeven de sloopvergunning voor te bereiden voor de Technische School aan de Deltaweg. Ook hiertegen zal de HVV zich verzetten. Bezwaarschriften aan B&W en verzoeken aan de voorzieningenrechter om de sloop van deze panden op te schorten zijn in voorbereiding. En zo nodig wenden wij ons tot hogere rechtscolleges.

- Bloemwerken en arrangemente
- Goed gesorteerde snijbloemen
- Bloeiende- en bladplanten
- Bruidsboeketten en corsages
- Rouwwerken
- Verhuur van groendecoratie,
- o.a. palmen, ficussen, etc.

Bloemsierkunst Jac. Verkuil
Markgraafiaan 135
3131 VL Vlaardingen

Tel: 010 - 434 37 04
Fax: 010 - 434 36 98

Ledenactiviteiten

We hebben de programma's van de herfst inmiddels gehad, dus stappen we nu echt over op de winterse zaken.

Maar we houden de moed erin, en daarom denken we bij onze volgende avond op **dinsdag 25 januari a.s.** alweer aan de zomer, als we de heer Jacq. Moerman uit Schipluiden vragen om zijn klankbeeld 'Vaarten en Vlieten in Midden-Delfland' bij ons te komen vertonen. Met zijn historische kijk zal het onderwerp zeker aansluiten bij vroeger jaren, maar ook tegenwoordig is het nog wel eens de moeite waard om een kijkje te nemen bij al het 'waterige' dat b.v. de Holy-wijk omgeeft. En juist daarom zijn we deze avond te gast in de grote zaal van gebouw Hoylede aan de Churchillsingel. De avond begint om acht uur - zaal open vanaf kwart voor acht.

De februari-avond, op **dinsdag de 22e**, gaan we wel erg ver in de historie terug. Maar eigenlijk ook weer niet, want de onderwerpen die deze avond aan de orde komen, zijn de recente vondsten van de opgravingen van ons archeologische erfgoed. We hebben al eens een avond gewijd aan de 'Graven in de Markt', maar sindsdien zijn er alweer een heleboel vondsten gedaan en is ook het wetenschappelijke onderzoek van een aantal vondsten bekend geworden. Tim de Ridder, onze Vlaardingse Stadsarcheoloog, kan er - aan de hand van veel beeldmateriaal - erg onderhoudend over vertellen, en dat doet hij dan ook voor ons in de grote zaal van de Marnixflat aan de Marnixlaan (de bushalte is voor de winkels van de Wiardi Beckmansingel). We beginnen weer om acht uur en kwart voor acht gaat de zaal open.

Op **dinsdag 22 maart** wordt traditiegetrouw de Algemene Ledenvergadering gehouden. Daaraan besteden we dan ook het eerste deel van de avond. Zoals gewoonlijk doen we dat weer in de grote zaal van Wijkcentrum Holy aan de Aristide Briandring (met suggestie tot parkeren aan de Robert Schumanring, vanwaar u zo naar het wijkcentrum toe wandelt, maar geen rondjes hoeft te rijden voor een parkeerplek). De aanvang is om acht uur, de zaal open om kwart voor acht.

Na de pauze zullen we enkele leden aan het woord laten, die zelf onderzoek deden naar bepaalde onderwerpen of naar genealogie (voorouders). Zo is in elk geval al bekend, dat onze voorzitter, Wout den Breems, zal vertellen over de maritieme 'voorvaderen' van zijn geslacht: niet de vissermannen, maar de koopvaardij-mensen.

We zijn met nog enkele interessante andere onderwerpen bezig. Het zou wel eens een heel afwisselende avond kunnen worden. Bovendien gaan we proberen om een 'door de leden - voor de leden'-draai aan het programma te geven. Niet alleen door te vertellen, maar gewoon door een aantal tafeltjes neer te zetten, waar leden (delen van) hun historisch onderzoek kunnen laten zien aan anderen (die dan wellicht ook weer op ideeën worden gebracht), maar ook de mogelijkheid geven tot ruilen of aanbieden van specifiek oud-Vlaardingse zaken (voorwerpen, boeken enz.). Een Oud-Vlaardingen-Markt zogezegd. Het zou

fijn zijn, als we vooraf al een idee hebben van wat er alzo staat te gebeuren, om u dat in ons volgende Tijd-Schrift nog te kunnen vertellen (zeker als het om ruilobjecten gaat), dus iedereen die een of meer tafeltjes denkt te kunnen bezetten, nodigen wij hiermee uit om dat even aan ons te melden (kantoortijd, 435 3322), graag uiterlijk 20 januari a.s. We denken dat we een aantal enthousiaste leden daarmee gelegenheid geven om hun verzamelingen uit te breiden, enz.

De laatste bijeenkomst voor de zomer is op **dinsdag 26 april**. Over het onderwerp (we hebben keus uit twee) en de daarbij behorende zaal zullen we u in het volgende Tijd-Schrift informeren.

En dan is er ook nog nieuws op het excursievlak:

Onze jaarlijkse busexcursie gaat dit jaar naar Amersfoort, en wel op **zaterdag 25 juni**. Amersfoort is een heel oude stad met meer dan 300 monumenten, waarvan de vestingwerken tijdens de Open Monumentendag van het afgelopen jaar volop in de belangstelling stonden. Maar ook anderszins is het een stad met een glorieus verleden en daarvan hopen we u weer te kunnen laten proeven tijdens onze dagtocht. En: wie al eerder meeging, weet dat deze tochten altijd bijzonder geslaagd zijn. Even voor negen vertrekken we vanuit Vlaardingen, om rond de klok van zessen terug te zijn. Tussen de middag staat er weer een goedverzorgde lunch gereed.

U kunt zich vanaf heden al opgeven (we hebben immers maar ongeveer 50 plaatsen in de bus, en die waren de afgelopen jaren nagenoeg allemaal gevuld) door een bedrag van € 37,50 over te maken op postgiro 750978 t.n.v. de penningmeester HVV te Vlaardingen, onder vermelding van 'busexcursie'. Partners van leden betalen hetzelfde bedrag, maar andere niet-leden betalen € 5,- extra. Als garantie onzerzijds zij vermeld, dat als u toch onverhoopt niet mee kunt en ons dat dan voor 1 mei meldt, u het gehele bedrag teruggestort krijgt. In ons volgende Tijd-Schrift komen we er nog eens op terug: we hebben dan ook de tocht zelf uitgezet en kunnen wellicht al wat hoogtepunten vermelden.

En voor de liefhebbers voor de 'halve-dag'-excursies in het najaar, melden we nog even dat we dan een uitstapje plannen naar Hoek van Holland, waar de laatste jaren veel historie te beleven is. Als datum houden we voorlopig **zaterdag 24 september** aan. U kunt die dus wellicht ook alvast vrijhouden.

Tot zover weer het nieuws van de Werkgroep Ledenactiviteiten.

Arie Ouwendijk

Historische Vereniging Vlaardingen

internet: www.histervlaardingen.nl
e-mail: info@histervlaardingen.nl